

Mødet den 16. Marts 1933.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Leonhard Hansen.

1. (J. Nr. 715—1932). Indstilling fra Politimesteren angaaende Besættelse af en ledig Politibetjentplads.

Følgende Indstilling forelaa:

1. Ekspedient Børge Rasmussen, Aarhus.
2. Kontorassistent H. P. J. Andreasen, do.
3. Chauffør Jens Ejner Nielsen, do.

Ekspedient Børge Rasmussen ansattes.

2. (J. Nr. 768—1932). Indstilling fra Skoleudvalget angaaende Uddeling af Fripladser i de eksamensberettigede Realskoler.

Udvalget indstiller, at Fripladserne tildeles følgende:

Axel Hansens Skole: Jens Hansen, Knud Andersen og Grethe Sørensen.

Kirkegaards Skole: Karen Christensen, Valdemar Andreasen og Carl Jørgensen.

Fru Laursens Skole: Ove Hansen.

Frk. Smiths Skole: Bente Berg.

Frk. Kochs Skole: Vera Schou.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 29¹³—1932). Indstilling fra Belysningsudvalget angaaende Beregning af Maskinarbejder C. C. V. Michaelsens Pension.

B o r g m e s t e r e n gjorde opmærksom paa, at ved den sidste Overenskomst med de maanedslønnede var man indgaaet paa, at hvis der skete nogen Pensionering det første Aar, skulde Pensionen beregnes efter den gamle Pensionsordning. Vedkommendes Pension vilde derfor stige fra 2400 Kr. til 2545 Kr.

Pensionen fastsattes til 2545 Kr.

4. (J. Nr. 46²⁴⁻²⁵1932). Andragende fra Generaldirektoratet for Statsbanerne om Koncession paa Rutebilkørsel paa Ruterne Viborg-Hammel-Aarhus og Vejle-Skanderborg-Aarhus.

A n d r. B i t s c h erindrede om, at for $1\frac{1}{2}$ Aar siden fik Brolægningsudvalget Bemyndigelse til at afgøre mindre Rutebilsager, idet der efterhaanden blev en stor Mængde af saadanne. Udvalget vedtog nogle Regler, bl. a. at Overdragelse af Koncessioner skulde til Byraadets Afgørelse, hvorimod Udvalget mente at kunne afgøre Fornyelse af gamle Koncessioner. I Henhold hertil havde Udvalget for en Tid siden anbefalet Andragende om Fornyelse af Koncessionen for Aarhus-Vejle Ruten; men nu var Statsbanerne jo blevet interesseret i Bilruterne, og Udvalget havde derfor ikke villet afgøre Sagen angaaende Ruten Aarhus-Viborg. Det var næppe heldigt at anbefale 2 Koncessioner for samme Rute, og i Almindelighed burde man vel anbefale Forlængelse af Koncessionen, naar Ruten hidtil var drevet paa forsvarlig Maade; men det vilde Statsbanerne maaske ogsaa gøre. Da dette nye Forhold var kommet frem, ønskede Udvalget, at Byraadet træffer Afgørelsen. Der forelaa ogsaa et Andragende angaaende en af Forstadsruterne, men det vilde senere komme til Byraadet.

J. C h r. M ø l l e r syntes ikke, der var Grund til at fratage de nuværende Indehavere Koncessionerne, naar de havde drevet Ruterne tilfredsstillende. Private vilde i de fleste Tilfælde kunne drive Ruterne billigere end Staten, og hvis Statsbanerne ikke kunde konkurrere med Bilerne paa Strækningen Aarhus-Vejle, kunde de ingen Steder gøre det. Noget andet var, hvis det drejede sig om en Privatbane til en By, som havde vanskeligt ved at konkurrere, og derfor havde man støttet Hammelbanen, da den ønskede at overtage et Par Bilruter. Det var dog tvivlsomt, om Hammelbanen havde megen Betydning for Aarhus By; den havde mere Betydning for Hammel og Oplandet mellem Hammel og Aarhus, og alligevel benyttede Beboerne den altfor lidt og sendte hellere Varerne med Bilerne, vel sagtens fordi de saa fik dem hurtigere og omtrent bragt til Dørene. Taleren vilde anbefale, at de nuværende Koncessionshavere beholder deres Ruter, saafremt de har drevet dem tilfredsstillende.

B o r g m e s t e r e n vilde sige til Bitsch, at mindre betydende Sager nærmest maatte være Ændringer af Køreplan og Takster, medens Fornyelse af Koncessionen ikke kunde kaldes nogen ringe Sag, og naar men vidste, at Statsbanerne i den senere Tid har arbejdet for at overtage flere Ruter, burde Udvalget ikke paa egen Haand have anbefalet en Forlængelse af Koncessionen i 5 Aar. Da der i sin Tid var Tale om Hammelbanens Overtagelse af Bilruter, var alle i Byraadet interesserede deri, og Fabrikant Møllers Stilling i Dag stemte ikke med hans Stilling dengang. Selvfølgelig var Aarhus interesseret i at faa Hammelbanens Underskud bragt ned, da Kommunen jo skulde betale en Del deraf; men Statsbanerne

kørte ogsaa med Underskud, og det skulde alle være med til at betale; derfor maatte man ogsaa søge at faa Statsbanerne til at forrente sig bedre. Her var Tale om de lange Ruter, der gik parallelt med Banen, og som Statsbanerne derfor ønskede at overtage for at kunne regulere Forholdene, og det var kun naturligt. Hvis man undersøgte disse Ruter, viste det sig, at de fleste kørte med Underskud, og en skøn Dag maatte Bilfabrikanterne tage Vognene igen; det var en usund Forretningsgang, som burde ændres. Taleren vilde derfor foreslaa, at man fra Byraadet svarer, at man kan tiltræde, at der optages Forhandlinger mellem Statsbanerne og Rutebilejerne, inden der gives Tilsagn om en Forlængelse af Koncessionerne. Statsbanerne havde erklæret sig villig til at holde Bilejerne skadesløse og give dem en Afstaaelsessum, der svarer til Værdien, og saa havde de næppe noget at beklage sig over. Taleren havde i København talt med Generaldirekteren og sagt at for saa vidt Statsbanerne kunde affinde sig med Ejerne paa en rimelig Maade, vilde man næppe have noget derimod.

P. P e t e r s e n vilde kun omtale de Ruter, der vedrørte Hammelbanen; her var ikke Tale om nogen Tvangsaflevering eller lignende; Forhandlingerne blev ført paa den fredeligste Maade, og Ruterne Indehavere tiltraadte med Glæde Overenskomsten om Overtagelsen. Taleren vilde derfor meget henstille, at man anbefaler Fornyelse af Koncessionen for disse Ruter, da det kun var til Fordel for Aarhus By.

V a l d. P e d e r s e n pegede paa et mærkeligt Forhold ved hele denne Sag, idet mange af de Bilruter, som konkurrerede med Statsbanerne, blev stillet paa Benene ved Financiering fra Land-

mandsbanken med den danske Stat som Garant! Taleren havde Indtryk af, at Fabrikant Møller egentlig ikke personlig var Modstander, men hans Parti holdt jo nu engang paa, at Statsdrift var af det onde, og saa skulde han jo følge Programmet. Der var ikke Tale om, at Staten tænkte paa at overtage alle Bilruter, kun 8—9 % af dem og særlig saadanne, der løb parallelt med Banerne og var direkte Konkurrenter til disse. Hvis man vilde være Forretningsmand, maatte man se lidt anderledes paa denne Sag, ellers blev det i Længden for dyrt for hele Samfundet. Ved tidligere Overtagelser havde Statsbanerne stillet sig overmaade kulant overfor Ejerne og ikke alene betalt den fulde Værdi, men ogsaa givet en Del af Folkene Ansættelse ved Staten. Flere af Ruterne ejedes i Virkeligheden af Billfabrikanterne, og de vilde gerne afstaa dem til Staten, men de vilde først have Koncessionerne fornyet for at kunne sætte Prisen op ved Afstaaelsen, og det burde man ikke gaa med til. Konsul Petersen holdt sig meget forsigtigt til Hammelbanens Ruter, men hvis man vilde være konsekvent, maatte de samme Betragtninger gælde for de andre Ruter. Angaaende Forstadsruterne, saa eksellerede Generaldirektør Knutzen jo ikke i disse, bortset fra Ruten til Risskov, hvortil Statsbanerne jo havde et Tog; men dette maatte nedlægges, hvis Borgerne derude vedblev at benytte Bilerne i Stedet for Banen; det Spørgsmaal vilde senere komme frem i Byraadet. Angaaende Lastbilruterne var Forholdene efterhaanden blevet saadan, at der kørte hele Rækker af Lastbiler paa Landevejene, som derved blev ødelagt, og Vognene var ofte lastet langt stærkere, end Loven tillod. Nu var der udsendt et skarpt Cirkulære fra Ministeriet

til Politimestrene om at kontrollere baade dette Forhold og Kørehastigheden, og det vilde maaske hjælpe noget, for Statsbanerne kunde ikke klare sig i en saadan Konkurrence. Taleren saa helst, at Byraadet i Dag vedtager at anbefale Koncessionen paa de nævnte Ruter til Statsbanerne og Hammelbanen, men kunde ogsaa gaa med til at tilføje som Betingelse, at Statsbanerne affinder sig med Ejerne paa en pæn Maade.

J. Chr. Møller havde ikke noget mod Borgmesterens Forslag om, at man venter med at tage Stilling til Koncessionen, indtil disse Forhandlinger er ført, for Taleren var ikke vidende om, at Ejerne godt vilde afstaa deres Ruter. Men hvis det skulde blive en Fordel for Statsbanerne at overtage Ruterne, maatte det sikkert blive til en højere Takst. Taleren havde ikke tænkt, at man i dette Forhold skulde ind paa noget politisk Program, men der var Erfaringer nok for, at private kunde arbejde billigere end Staten.

J. R. Fanger havde den Opfattelse, at man ikke kunde sige ja til Hammelbanen, og nej til Statsbanerne; man maatte stille sig ens overfor begge Parter. Men Taleren saa iøvrigt saadan derpaa, at ingen af dem burde have Koncessionerne, saa længe de nuværende Ejere drev Ruterne tilfredsstillende. De havde oparbejdet Ruterne og sat Penge deri, og naar de nu var naaet til at gaa nogenlunde, burde de ikke fratages dem. Taleren havde dog ikke noget imod Borgmesterens Forslag, som vistnok var det samme, der var vedtaget i Aalborg og Hjørring, og hvis Ejerne frivillig afstod Ruterne til en rimelig Pris, kunde man jo ikke have noget derimod. Men disse Forhandlinger burde altsaa føres, før Koncessionerne gives, og man maatte tage samme Stilling overfor alle Banerne.

P. Petersen havde ikke sagt noget om, at man skulde sige nej til Statsbanerne, men kun fastslaaet, at Hammelbanens Overtagelse af Ruterne skete ved frivillig Overenskomst uden nogen som helst Tvang.

H o l s t - K n u d s e n kunde fuldtud slutte sig til Borgmesterens Udtalelser. Nu var Stillingen saaledes, at Statsbanerne skal transportere det tunge Gods, der ikke kan transporteres paa anden Maade, medens Bilerne tog det øvrige; derved fik Statsbanerne et stort Underskud, som alle Borgerne maa betale, og det var en uholdbar Situation. Det samme gjaldt de private Baner, hvor Skatteborgerne skal betale Underskudet, der paaføres dem af Bilerne. Da Hammelbanen og Statsbanerne overtog de to Ruter, skete der absolut ikke Indehaverne nogen Uret; men man kunde ikke have en konkurrerende Rute Aarhus—Hammel—Viborg løbende parallelt med den anden. Man skyldte Statsbanerne at give dem en Støtte i denne Sag, og hvis det fik den Form, som Borgmesteren foreslog, kunde Taleren stemme derfor.

B o r g m e s t e r e n vilde saa foreslaa, at man meddeler Amtet, at man ikke paa nuværende Tidspunkt ønsker at forlænge Koncessionen for de to nuværende Koncessionshavere, da Staten ønsker at overtage Ruterne. Saa maatte Statsbanerne optage Forhandlinger, og naar de var bragt til Ende, kunde man tage Stilling til Sagen.

Borgmesterens Forslag tiltraadtes.

5. (J. Nr. 754—1932). Ansøgning fra Lærer J. P. Stensmark om Afsked med Pension fra 30. April 1933.

Anbefalede.

6. (J. Nr. 509—1932). Ansøgning fra Skolebetjent **P. Jensen** om at maatte forblive i sin Stilling til **1. Oktober 1933**.

K. M o u s t e n meddelte, at han var 68 Aar gammel og havde haft lange Sygdomsperioder. Skoleudvalget kunde anbefale Andragendet paa Vilkaar, at Skolebetjenten i Tiden fra 1. April d. A. til sin Fratrædelse selv opholder eventuelle Udgifter til Vikar.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 654⁹—1932). Andragende fra **Murermester P. Poulsen** om Afdragsfrihed i 5 Aar samt Skattefritagelse for et Byggeforetagende ved **Falstersgade**.

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse kan ikke anbefale Andragendet.

B o r g m e s t e r e n mente, man maatte holde lidt igen nu, og da det nærmest maatte kaldes 3-Værelses Lejligheder, havde man ikke anbefalet det.

Kunde ikke bevilges.

8. (J. Nr. 22⁶—1932). Fornyet Andragende fra **Tømrermester P. Chr. Pedersen** om Lempelser i Købekontrakten af **29. Oktober 1932**.

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Indstilling:

»I Betragtning af Omstændighederne indstiller Udvalget, at der tilstaaes Andragerne Afdragsfrihed i 2 Aar og halv Skattefrihed til $\frac{1}{4}$. 1943 indenfor Lovens Rammer saaledes, at Skattefriheden bortfalder ved 1. Ejerskitte.«

B o r g m e s t e r e n oplyste, at han var en af de første, som begyndte at bygge derude, og nu hævdede han, at den tidligere Borgmester havde lovet ham, at hvis der kom Lempelser for andre, skulde han faa det samme. Det var større Lejligheder end dem, der ellers kom i Betragtning,

men der fandtes en Ejendom i Karréen med store Lejligheder, hvor man var gaaet med til disse Lempelser, og i Betragtning heraf havde man ment i nogen Grad at maatte imødekomme ham.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 615—1932). Ansøgning fra Enke Signe Petersen, Absalonsgade Nr. 43, om Frigørelse af en Del af et baandlagt Erstatningsbeløb.

Kunde ikke anbefales.

10. (J. Nr. 751—1932). Andragende fra Enke Maren K. Larsen, Pauls Plads Nr. 10, om Frigørelse af en Del af et baandlagt Erstatningsbeløb.

Anbefaledes.

11. (J. Nr. 761—1932). Andragende fra Frk. Ane M. Pedersen, Sønderallé Nr. 32, om Frigørelse af en Del af et baandlagt Erstatningsbeløb.

Anbefaledes.
